

obiedzie i animacjach z nagrodami uczestniczyło ponad 500 dzieci. 24 grudnia Mieszkańcy wzięli udział w uroczystej Pasterce i wspólnym kołędowaniu. Wśród palm stanęła „żywa szopka”.

Zorganizowanie świątecznego wyjazdu misjonarzy do Wioski Matki Bożej Miłosierdzia było możliwe m.in dzięki hojności Darczyńców oraz wsparciu Sekretariatu Misji Zagranicznych Księż Sercanów w Polsce.

Za: sercanie.pl

DWÓCH KSIĘŻY Z FILIPIN W FINLANDII

Od 21 grudnia 2013 r. do 6 stycznia 2014 r. dwóch księży z Regionu filipińskiego – ks. Rechie i ks. Patrick – odwiedzili Finlandię, aby pomóc w pracy duszpasterskiej współbraciom z Dystryktu fińskiego. Ich krótka, ale owocna obecność i posługa w Finlandii była wynikiem współpracy między Dystryktem FIN a Regionem PHI. Podczas pobytu w Finlandii księża służyli lokalnej społeczności filipińskiej używając głównie języka tagalog, ale także języka angielskiego. Jak trzej królowie, którzy przyszedli do Jezusa, oni również przynieśli złoto swojej posługi, kadzidło modlitwy i mirrę ich obecności. Ks. Rechie i ks. Patrick zobaczyli także ciekawe miejsca poza Helsinkami. Doświadczyli długiej zimowej nocy fińskiej. Dziękujemy współbraciom za wszystko i zapraszamy ponownie w okresie letnim, aby cieszyć się z nami fińskim letnim dniem.

Wspólnota SCJ z Finlandii

Za: dehon.pl

SYMPOZJUM ANTHROPOLOGIA CORDIS W BRAZYLII

W Brazylii trwa Międzynarodowe Sympozjum Anthropologia Cordis, gromadzące przedstawicieli całego Zgromadzenia. Spo-

tkanie rozpoczęła uroczysta Eucharystia sprawowana w Faculda-de Dehoniana w Taubaté w święto Ofiarowania Pańskiego. Wśród 52. uczestników, znalazło się pięciu Polaków: prowincjał ks. Artur Sanecki, ks. Jerzy Wełna i ks. Leszek Poleszak, jako reprezentanci Prowincji Polskiej, ks. Jerzy Deptuła z Francji oraz ks. Zbigniew Morawiec ze Stanów Zjednoczonych.

Niedziela, 2 luty

Główny celebrans, ks. John van den Hengel, wikariusz generalny, nawiązał najpierw do Święta Ofiarowania Pańskiego: „Stara świątynia spotyka się teraz z nową świątynią, przynoszoną przez Maryję i Józefa. Po zburzeniu, które nastąpi w roku 70., stara świątynia pozostanie symbolem utraconej obecności Bożej. Dla nas ta świątynia jest zastąpiona przez obecność Jezusa, który ustanawia nowe przymierze pomiędzy Bogiem i ludźmi. Dzisiaj ta nowa rzeczywistość staje się obecna jako znak sprzeciwu, podziału, znak krzyża. Celebrując w Święto Ofiarowania Pańskiego także Dzień Życia Konsekrowanego, uświadamiamy sobie, że jako uczniowie Jezusa, stanowimy zawsze część tego sprzeciwu. U początku naszego seminarium *Anthropologia Cordis* to święto przypomina nam, że śmierć nie jest punktem ostatecznym istnienia człowieka, ale częścią integralną serca. Tylko wtedy, kiedy żyjemy jako znak sprzeciwu, podziału, umierania, może ukazać się bardziej głębia naszego istnienia. Tak, zostaliśmy wezwani, aby nosić śmierć Chrystusa w naszym ciele i w naszych wspólnotach” – powiedział.

W dalszych słowach, wikariusz generalny, nawiązał do myśli o. Założyciela Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego: „Dla o. Dehona, nigdy nie było wystarczające określenie naszej tożsamości słowem „miłość”. Zawsze była to „miłość i...”: miłość i wynagrodzenie, miłość i immolacja, miłość i obla-cja, albo też – zgodnie ze słowami o. Prevota: miłość i ofiara. Serce Jezusa jest zawsze sercem przebitym. Miłość, która się ogałaca ze wszystkiego, zostawiając nam Boga, który jest pełen pokory”.

Następnie zwrócił swą myśl ku tematowi rozpoczynającego się sympozjum: „Antropologia według serca o. Dehona zawsze „cierpi” – używając początkowych słów *Gaudium et spes* – radości i nadzieje, smutki i trwogę ludzi współczesnych, zwłaszcza ubogich i wszystkich, którzy cierpią w swoim ciele. To zawsze będzie antropologia „z przebitym sercem”. Nie może to być nigdy antropologia zwrócona i zaniepokojona moim „Ja”, pozostająca bez kontaktu ze światem. Dobrze to wyraża motto przyszłej Kapituły Generalnej „Miłosierni, we wspólnocie, z ubogimi”. W naszych wspólnotach staramy się być współczującymi z drugimi, nie zaś wyizolowani od tych, którzy pozostają na uboczu, więcej – właśnie tym bardziej razem z ubogimi, poranionymi, będącymi na marginesie. Dzisiejsza ewangelia zachęca nas, by od Maryi uczyć się jak mieć serce zdolne do niesienia i przeżywania cierpienia, konfliktów i lęku innych ludzi. To właśnie próbował nam przekazać o. Dehon wiążąc miłość z wynagrodzeniem, immolacją, ofiarą”.

Poniedziałek, 3 luty

Drugi dzień Sympozjum *Anthropologia Cordis* rozpoczął się od porannej jutrzni i adoracji Najświętszego Sakramentu o godzinie 7.30.

We wprowadzeniu w tematykę sympozjum, **ks. Stefan Tertünte**, zwrócił uwagę na jego cel, którym jest poszukiwanie nowego zrozumienia tożsamości sercańskiej w perspektywie *Anthropologia Cordis*. Te kilka dni wspólnych rozważań i dyskusji mają doprowadzić do odpowiedzi, w jaki sposób na nowo odczytać myśl Założyciela Zgromadzenia Księża Najświętszego Serca Jezusowego, o. Leona Jana Dehona, aby tworzyć w sobie serce, które słucha i które dzieli się przeżywaną wiarą.

Jeden z członków komitetu organizacyjnego, **ks. Fernando Rodrigues Garrapucho**, w swoim wystąpieniu podkreślił, że obecność tak wielu współbraci pochodzących ze wszystkich kontynentów, ma przyczynić się do znalezienia nowych dróg rozwo-

ju dla naszego charyzmatu. *Reguła Życia* Księży Sercanów mówi o „wierności dynamicznej”. Dzisiaj oznacza ona dostosowanie charyzmatu do nowych wyzwań, jakie jawią się przed Zgromadzeniem, które zmniejszając swoją obecność w Europie, staje się coraz mocniej obecne na innych kontynentach. Oznacza to także konieczność dostosowanie charyzmatu do wyzwań związanych ze zmianami społecznymi. Ks. Fernando zauważył, że warto byłoby zastanowić się także nad utworzeniem komisji teologicznych także w wymiarze kontynentalnym, które zapewne stały by się pomocą dla szerszego i bardziej pełnego postrzegania rzeczywistości naszej rodziny zakonnej. Łatwiej byłoby wówczas zrozumieć, w jaki sposób rozwinąć charyzmat Zgromadzenia w różnych kontekstach kulturowych.

Zasadniczą część przedpołudniowych obrad stanowił wykład ks. **Gianni Calzani** (pracującego w archidiecezji Mediolanu) na temat *Antropologia chrześcijańska dzisiaj*. W swoim obszernym wystąpieniu, autor zauważył najpierw, że otwarcie na nowe systemy myślowe doprowadziło do zepchnięcia na dalszy plan teologii łaski, a zwłaszcza chrystologii. Porzucenie myślenia racjonalnego doprowadziło do tego, że prawda została opuszczona na rzecz fragmentarycznego widzenia świata, który obecnie próbuje się definiować w sposób bardziej „demokratyczny”. Antropologia dzisiaj mówi nam o człowieku, który „nie ma domu”, „nie ma oblicza” i „nie ma serca”.

Człowiek „bez domu” nie widzi już świata, jako rzeczywistości bezpiecznej dla siebie. Jego widzenie jest fragmentaryczne i bardzo indywidualistyczne. Nieustanne wojny, kruchość istnienia – wszystkie te elementy wpędzają człowieka w niepewność. Autor zauważył, że należy przejść do myślenia postkolonialnego, co pozwoli na zrozumienie nowych systemów myślowych, które nie są już oparte na europejskim postrzeganiu świata. To zakłada również nową etykę i nową politykę.

Człowiek „bez twarzy” – autor podkreślił konieczność postrzegania człowieka w całej jego inności. Oznacza to poznanie

jego świata wewnętrznego, dynamizmów, niekiedy także tajemnic. Inny człowiek nie jest taki jak ja. Wyklucza to pragnienie zawładnięcia drugą osobą. W spotkaniu z drugim człowiekiem nie można szukać zaspokojenia swoich interesów. Chodzi w nim raczej o odpowiedzialność, otwarcie się na drugiego. Dostrzegamy tutaj dynamizm, jaki zachodzi pomiędzy otwarciem się a komunikacją.

Problem człowieka „bez serca” daje się zauważyć w pewnym braku miłosierdzia i współczucia, które łatwo dostrzec w relacjach międzyludzkich. Chrześcijanin wie, że Bóg jest Bogiem miłosiernym i współczującym, nieskorym do gniewu i bardzo łaskawym. Wszyscy jesteśmy wezwani do tego, by odnowić w sobie to, co jest charakterystyczne dla człowieczeństwa. Jego zasadniczą wartością jest miłość. Indywidualizm i konsumizm nie są wartościami. Ks. Calzani zauważył (nawiązując do książki J. Ratzingera, *Wprowadzenie w chrześcijaństwo*), że antropologia chrześcijańska opiera się na dwóch pewnikach: Bóg istnieje oraz Bóg ustanowił dialog zbawienia z człowiekiem.

Podsumowując swój wykład, zwrócił uwagę na trzy postulaty: 1. odkrycie patosu – Bóg proroków jest Bogiem, który jest poruszony głębokim patosem, który bardzo przejmuje się losem człowieka, który nie ogranicza się jedynie do sentymentów. To czyni Go głęboko aktywnym w swoim zatroskaniu o człowieka. Słowa Jezusa na krzyżu: „Boże, mój Boże, czemuś Mnie opuścił” wskazują zarówno na rzeczywistość doświadczenia opuszczenia, ale także na boskie doświadczenie daru; 2. odkrycie przebaczenia i pojednania – pojednanie jednak nie dotyczy jedynie pojednania sakramentalnego, ale dotyka wielu wymiarów ludzkiego doświadczenia. Dotyka także historii, niekiedy destrukcyjnej, ale także przyszłości, która powinna być twórczą; 3. odkrycie miłosierdzia – nie jest to tylko problem duchowości. Chodzi również o godność człowieka. Miłosierdzie i współczucie mogą stanowić punkt wyjścia dla odnowionej antropologii serca, ale także dla działalności pastoralnej.

W dalszej części prac sympozjum miała miejsce praca w grupach kontynentalnych. Jej owoce zostały następnie przedstawione na zebraniu plenarnym. Dzień zakończyła uroczysta Msza święta w języku portugalskim, której przewodniczył przełożony prowincjalny Prowincji Sao Paolo **ks. Mariano Weizenmann**.

Wtorek, 4 lutego

Przedpołudniowa część sympozjum we wtorek, 4 lutego 2014 roku, została poświęcona dyskusji na temat antropologii o. Dehona. Wzięli w niej udział: ks. João Carlos Almeida, Rosana Manzini, ks. Carlos Alberto da Silva, ks. António M. Teixeira Fernando, ks. Fernando Rodrigues Garrapucho. Dyskusja rozwinęła się wokół następujących zagadnień. *„Osoba ludzka ma być zbawiona, a ludzkie społeczeństwo odnowione. Tak więc człowiek w swej jedności i całości, z ciałem i duszą, z sercem i sumieniem, z umysłem i wolą będzie osią całego naszego wywodu” (KDK, 3). Jakie rozumienie człowieka posiadał o. Leon Jan Dehon, Założyciel Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego?* Ks. João Carlos Almeida podkreślił, że o. Dehon nie posiada systematycznej antropologii, ale posługuje się antropologią tematyczną, kiedy wypowiada się np. na temat edukacji czy wychowania. Używa terminu „człowiek doskonały”, który oznacza dla niego człowieka, który zostaje zbawiony przez Jezusa. Wychowywać oznacza według niego wzrastać w miłości, w nadziei i w wierze. To stanowi swoistą antropologia cordis. Jest to antropologia uwzględniająca wymiar wynagradzający i obłacyjny. O. Dehon pragnie zjednoczyć rozwój duchowy z rozwojem cywilizacyjnym człowieka.

Ks. António M. Teixeira Fernando – zauważył, że wciąż pokutuje niesłuszny rozdział kwestii duchowych i społecznych, kiedy mówimy o o. Dehonie. Aby zrozumieć skąd wynika jego szczególne zaangażowanie w kwestie społeczne, musimy zwrócić uwagę na to, że te kwestie zawsze rozważał on w odniesieniu do przeżywanej przez niego duchowości, mającej swoje źródło

w Ewangelii. W takiej optyce mówi on również na temat obłajki, która dla niego jest całkowitym oddaniem się drugiemu. Te dwie rzeczywistości: duchowość i zaangażowanie społeczne, nie mogą być rozdzielane, ponieważ jedna wynika z drugiej. **Ks. Fernando Rodrigues Garrapucho** zwrócił natomiast uwagę, że o. Dehon – człowiek, który pisze tak liczne dzieła duchowe i dzieła społeczne, jest wciąż tą samą osobą, w której duchowość przeplata się z działaniem, które z niej wynika. *„Osoby i grupy ludzkie pragną życia pełnego i wolnego, godnego człowieka, przy wykorzystywaniu wszystkiego, czego im może dostarczyć tak obficie dzisiejszy świat. Narody poza tym czynią coraz to większe wysiłki, aby osiągnąć jakąś powszechną wspólnotę. W takim stanie rzeczy świat dzisiejszy okazuje się zarazem mocny i słaby, zdolny do najlepszego i do najgorszego; stoi bowiem przed nim otworem droga do wolności i do niewolnictwa, do postępu i cofania się, do braterstwa i nienawiści”* (KDK, 9). Czy kultura z jej osiągnięciami, nie jest przeznaczona jedynie dla wybranych? Jak tę kwestię widział o. Dehon? **Rosana Manzini** – O. Dehon posiada głęboką świadomość procesów społecznych, które zachodzą poprzez wieki i które wpływają na kondycję współczesnego człowieka. O. Dehon poranioną ludzkość dostrzegał zarówno w ukrzyżowanym Jezusie, jak też w problemach współczesnych mu robotników.

„Zakłócenia równowagi, na które cierpi dzisiejszy świat, w istocie wiążą się z bardziej podstawowym zachowaniem równowagi, które ma miejsce w sercu ludzkim” (KDK, 10). Czy o. Dehon, zachęcając nas do „wyjścia z zakrystii”, miał na myśli zmianę serca człowieka? **Ks. Carlos Alberto da Silva** – O. Dehon starał się działać przez całe swoje życie w kierunku połączenia miłości i prawdy. Prawda, którą odnajdywał w Ewangelii, prowadziła go do sprawiedliwości, która powinna być podstawą życia społeczeństw. Założyciel uważał, że wychodząc od prawdy Ewangelii, można znaleźć dla każdego społeczeństwa właściwą pomoc. Uważał, że jest to także wyzwanie dla tworzenia właściwego prawa, w tym prawa robotników. Niestety, te postulaty do

dzisiaj w pełni nie zostały zrealizowane. Mówił o tym na przykład w swojej ósmej konferencji społecznej, nazywając tam prawa społeczne prawami naturalnymi. Jego zdaniem, kult Serca Jezusowego musi owocować i rzeczywiście owocuje także w życiu społecznym ludu Bożego. Takie postrzeganie rzeczywistości pokazuje, że Założyciel nie był populistą kładącym akcent jedynie na kwestie społeczne.

Czy o. Dehon mówiąc o „społeczeństwie” myśli o tym, co my dzisiaj nazywamy cywilizacją miłości?

Ks. João Carlos Almeida – Założyciel podkreśla często konieczność łączenia inteligencji i serca, które razem tworzą dopiero człowieka pełnego, zintegrowanego. Podsumowując swoje życie, kiedy miał 50 lat, przypomina, że chciał pierwotnie założyć zgromadzenie poświęcone głoszeniu doktryny Kościoła (inteligencja). Bóg jednak chciał, by założył zgromadzenie poświęcone Sercu Jezusowemu (serce). O. Dehon zawsze podkreśla dwie wielkie wartości: miłość (oblacja) i prawdę (wynagrodzenie). Rosana Manzini – Bóg, według o. Dehona, nie ogranicza się jedynie do wpływu na życie religijne człowieka. On chce przemieniać społeczność, politykę, cały wymiar społeczny i cywilizacyjny.

Ks. António M. Teixeira Fernando – Trzeba jeszcze przypomnieć, że Założyciel jest zainspirowany *szkołą francuską* duchowości, inspirowaną przez kard. Pierre de Bérulle. Często mówi o ślubie żertwy, który oznacza dla niego pełne oddanie się Chrystusowi. Zauważa także, że pierwszym, który złożył taki ślub jest sam Jezus, który oddaje się całemu Ojcu. To tworzy naszą koncepcję oblacji. Ona właśnie określa w sposób istotny to, co oznacza dzisiaj być sercaninem. Następnym punktem programu była praca w grupach na temat problemów, które zostały uwypuklone w dyskusji plenarnej. Tematy te zostały pogłębiona również na forum ogólnym, podczas dyskusji plenarnej z udziałem wszystkich uczestników sympozjum. Popołudniowe prace sympozjum rozpoczęły się od dwóch wystąpień: ks. Marciała Maçaneiro i Afonso Murad na temat Antropologia, którą odnajdujemy w naszej Regu-

le Życia. Wprowadzeniem do tych relacji było krótkie wystąpienie ks. Stefan Tertünte, w którym przypomniał on historię związaną z odnową posoborową konstytucji.

Ks. Marcial Maçaneiro w swoim wystąpieniu dokonał najpierw zestawienia tekstów dotyczących antropologii. Zwrócił najpierw uwagę na stwierdzenia Konstytucji: „Z Serca Chrystusa rodzi się człowiek o nowym sercu” (Konst., 3). „W nim, człowiek nowy został stworzony według Boga w sprawiedliwości i prawdziwej świętości (por. Ef 4,24)” (Konst., 12). „Zbawienia tego dokonał Chrystus, wzbudzając w sercach miłość ku Ojcu i wzajemną miłość między nami: miłość odradzającą, źródło rozwoju osób i wspólnot ludzkich, miłość, która ujawni się w pełni, gdy wszystko znajdzie swe dopełnienie w Chrystusie” (Konst., 20). „Razem ze świętym Janem, w otwartym Boku Ukrzyżowanego widzimy znak miłości, która przez całkowity dar z siebie samej na nowo stwarza człowieka według Boga” (Konst., 21).

Od *Ecce venio* następuje przejście do *Ecce homo (salutis colloquium)* (J 1, 14; 19, 5). Owocem tego jest *Sint unum*, które jako wyrażenie przede wszystkim biblijne, prowadzi do zakorzenienia się w Chrystusa i do kontemplacji. Zakorzenienie się w Chrystusie owocuje natomiast miłością bliźniego, kontemplacja zaś jest definiowana jako zjednoczenie z Chrystusem i dzielenie się znakami Jego obecności z braćmi (por. Konst., 28).

W dalszej części wystąpienia, omówiony został temat obłacji i wynagrodzenia. Obłacja odnosi się najpierw do pełnienia woli Bożej, otwarcia na wyzwania Ojca, solidarności z ludźmi nam współczesnymi. Wynagrodzenie natomiast, wyraża się przede wszystkim w przyjęciu Ducha Świętego, otwarciu się na Jego inspirację, odpowiedź na miłość Boga oraz we współpracy w Jego dziele zbawczym (por. Konst., 23). Właściwe przeżywanie charyzmatu prowadzi do współpracy w dziele szerzenia Królestwa Serca Jezusowego, co wyrażone zostało w motto Zgromadzenia: *Adveniat regnum tuum* (Przyjdź królestwo Twoje).

W *Konstytucjach* Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego mamy do czynienia z antropologią paschalną, mniej systematyczną, ale bardziej dialektyczną. Jest ona skoncentrowana na misterium paschalnym, na Chrystusie i eschatologii, której bazą jest Wcielenie. Podkreśla ona wymiar pneumatologiczny oraz dynamikę charyzmatu.

Nowym spojrzeniem na naszą Regułę Życia było wystąpienie Afonso Murad, który podkreślił główne elementy Konstytucji, uwypuklając między innymi zakorzenienie w Chrystusie, obłację, współpracę w dziele wynagrodzenia, wyczulenie na znaki czasu oraz nieustanną konieczność wzrostu. Autor wystąpienia zauważył, że możemy mówić o antropologii jednoczącej konsekrację i misję; osobę, wspólnotę i społeczność; oraz mistykę Serca z zaangażowaniem społecznym. Konstytucje Zgromadzenia ukazują nam antropologię, która (nawiązując do wystąpienia ks. Calzani) „posiada dom”, „ma oblicze” i „ma serce”. Kontynuując swoje rozważania, autor doszedł do przekonania, że naturalną konsekwencją antropologii serca jest wprowadzenie jej w życie wspólnot, w relacje braterskie oraz w misję instytutu. Aby odnaleźć nowe oblicze człowieka, trzeba przebić się przez zaporę narcyzmu i otworzyć się na drugiego człowieka.

Po dyskusji plenarnej na temat przedstawionych referatów, dzień zakończono Mszą świętą w języku angielskim, której przewodniczył ks. Francis Puruanto z Indonezji.

Środa, 5 lutý

W czwartym dniu Międzynarodowego Sympozjum *Anthropologia Cordis*, 5 lutego 2014 roku, jego uczestnicy udali się z pielgrzymką do Narodowego Sanktuarium Maryjnego Nossa Senhora Aparecida.

Pierwszym punktem wizyty była uroczysta Msza święta celebrowana o godz. 9.00 wraz z licznie zgromadzonymi pielgrzymami, która transmitowana była przez telewizję TV Aparecida. Następnie uczestnicy sympozjum zostali zaproszeni do udziału

w programie telewizyjnym Bem-vindo Romeiro (Witaj, Pielgrzymie!).

Zobacz video: Msza święta <http://www.youtube.com/watch?v=i57u3dkD2PM>

Po południu wszyscy obecni sercannie spotkali się z Rektorem Sanktuarium w Kaplicy Apostołów, tuż za cudownym wizerunkiem Matki Bożej. Po wspólnym zwiedzeniu Bazyliki, znalazł się czas na osobistą modlitwę.

Oddanie czci Matce Bożej <http://youtu.be/YsetjccPLOE>

W telewizji TeleDehon ukazała się relacja z sympozjum. Została ona przygotowana w języku włoskim: <http://www.youtube.com/watch?v=zvZL50pZayk>

Czwartek, 6 luty

Prace kolejnego dnia sympozjum *Anthropologia Cordis*, 6 lutego 2014 roku, rozpoczęły się od wystąpienia Marcello Neri na temat: Styl antropologiczny o. Leona Dehona. W pierwszej części wykładu zwrócił on uwagę na pewne trudności językowe, które mogą zniechęcać do lektury pism duchowych o. Dehona. Podkreślił przede wszystkim pewien styl intymności, która przenika przez te dzieła. O. Dehon często mówi o wadze rozumu i woli, co sprawia wrażenie, że niekiedy człowiek może się szczycić przed Bogiem swoimi zasługami.

Autor zauważył, że charakterystyczne dla o. Dehona jest włączenie pobożności Serca Jezusowego i teologii tego kultu w doświadczenie chrześcijańskie. Ta pobożność służy mu do przemiany wewnętrznej teologii neoscholastycznej w teologię stylistyczną i estetyczną. Stworzenie i odkupienie są dla o. Dehona jednym działaniem Boga. Objawienie miłości Bożej rozumie on jako objawienie się samego Boga. Najświętsze Serce Jezusa w pismach duchowych Założyciela zwraca uwagę na styl samoobjawienia się Boga. Nie wystarczy, że Bóg się objawia, ważne jest dla niego także to, w jaki sposób On to czyni. Dla o. Dehona miłość jest obec-

na w sercu każdego człowieka. Trzeba jedynie uczynić wszystko, by ta miłość mogła się ukazać wobec innych ludzi.

W ocenie Marcello Neri język o. Dehona jest ciężki, niekiedy nawet infantylny i sentymentalny. W tym języku o. Dehon pragnie ukazać, że centrum relacji pomiędzy Bogiem a człowiekiem jest współczucie. Antropologia o. Dehona wyraża się w sposób szczególny w miłości Boga do człowieka.

Założyciel posługuje się również terminami prawda, piękno i dobro. Dla niego dobrem jest serce. Wciąż zadaje sobie pytanie, które można odnaleźć we wszystkich pismach duchowych: jak powinienem kochać? Pisma Założyciela odnoszą się często do miłości czystej, charakterystycznej dla duchowości szkoły francuskiej. O. Dehon wie jednak, że sama miłość czysta nie wystarczy, musi się ona skonkretyzować w życiu. Pytanie: jak powinienem kochać? – pozostaje wciąż pytaniem otwartym.

W dalszej części wystąpienia, Marcello Neri zwrócił uwagę na słowo *confiance* – zawierzenie, zdanie się, zaufanie. Zawierzenie jest sercem antropologii o. Dehona. Ukazuje ono relację człowieka do Boga, w której każde działanie opiera się na głębokim zdaniu się i zawierzeniu. Jest to styl antropologii charakterystyczny dla pism o. Dehona. Wyraża się w nim postawa synowskiego zawierzenia wobec Ojca. Zdanie się na Boga i zawierzenie (*confiance*) oznaczają nieustanną dyspozycją serca.

W dyskusji plenarnej, która nastąpiła po wykładzie, odniesiono się do poruszonych wcześniej tematów. Podkreślono również konieczność wciąż odnowionego spojrzenia na temat *sint unum*, niezmiernie ważny w pismach Założyciela. Powyższe zagadnienia stały się następnie tematem pracy w grupach kontynentalnych.

Ostatnim punktem obrad sympozjum było wystąpienie ks. Gianni Calzani. Odniósł się on najpierw do rozumienia biblijnego słowa *serce*. Zwrócił uwagę na wagę odniesienia się do św. Augustyna – teologa miłości, bez którego trudno zrozumieć teologię Najświętszego Serca Jezusowego. Dla niego Bóg oznacza tego,

który kocha. To doświadczenie św. Augustyna odnajdujemy także w życiu dzisiejszego Kościoła zarówno w świadomości grzeszności, jak też w doświadczeniu przebaczącej miłości Boga. Ks. Calzani stwierdził na zakończenie swojego wystąpienia, że zadaniem sercanów jest przede wszystkim pomóc Bogu wprowadzać w życie jego plan wobec ludzkości.

Na zakończenie dnia, po Mszy świętej sprawowanej w języku francuskim, uczestnicy sympozjum mieli okazję spotkać się z emerytowanym arcybiskupem Rio de Janeiro, kard. Eusébio Oscar Scheid SCJ. W krótkim wystąpieniu zwrócił on uwagę na najistotniejszy element naszej duchowości, jakim jest kult Najświętszego Serca Jezusowego, z którego wszystko inne wypływa. Zachęcił do odnowionej wierności naszemu charyzmatowi w duchu Założyciela, o. Leona Jana Dehona.

Piątek, 7 luty

Przedpołudniowe prace w ostatnim dniu sympozjum Anthropologia Cordis, 7 lutego 2014 roku, zogniskowane zostały wokół odpowiedzi na pytanie, które z uwypuklonych dotychczas elementów Anthropologia Cordis należy uwydatnić, biorąc pod uwagę różne konteksty kulturowe, w jakich Zgromadzenie jest obecne. Temat ten został najpierw rozwinięty w pracy grup kontynentalnych. Owoce tej pracy zostały następnie przedstawione na sesji plenarnej.

Konieczne jest pogłębienie tematu Anthropologia Cordis uwzględniając osiągnięcia innych nauk takich jak np. psychologia, teologia czy filozofia. Zwrócono uwagę także na konieczność nieustannego wysiłku łączenia praktyk wynikających z duchowości Najświętszego Serca Jezusowego z pogłębioną teologią. Warto także dołożyć starań, by wszystkie te poszukiwania uwzględniały poszerzony kontekst kulturowy, w jaki znajdują się członkowie Zgromadzenia. Mogłoby się to dokonać poprzez utworzenie komisji teologicznych na szczeblu kontynentalnym, na wzór komisji teologicznej ogólnozgromadzeniowej.

Popołudniowa praca sympozjum została poświęcona podsumowaniu, którego dokonał ks. John van den Hengel. Zamiast przesłania ogólnego uczestników sympozjum do wszystkich członków Zgromadzenia zostanie przygotowane opracowanie, które w sposób bardziej praktyczny będzie mogło służyć pogłębieniu naszej duchowości. W kwestii powstania komisji teologicznych kontynentalnych, ks. John van den Hengel zachęcił do indywidualnego zaangażowania się w studium patrymonium duchowego Zgromadzenia. Jako propozycję można przyjąć utworzenie komisji generalnej, której członkami byłiby przewodniczący komisji kontynentalnych.

Ks. John van den Hengel zwrócił następnie uwagę na pracę Centrum Studiów Dehoniańskich w Rzymie (CSD). Od początku posiada ono dwa główne cele: poszukiwania historyczne na temat Założyciela i Zgromadzenia, w tym publikacja tekstów, praca teologiczna na temat ducha i życia Zgromadzenia. Po roku 2003 Zarząd Generalny powierzył CSD zadanie tworzenie bazy danych pism o. Dehona. Kolejnym zadaniem jest współpraca z p. Matté e Data Service Center Bologna w perspektywie publikacji online pism o. Dehona. Do stycznia 2014 roku p. Gelardi przewodniczący CSD, p. Goncalves i p. Siebenaler stanowili zespół CSD.

Następnie głos zabrał ks. Stefan Tertünte, aktualnie odpowiedzialny za CSD. Przedstawił on stan prac nad udostępnieniem wszystkich pism o. Dehona. Adres strony internetowej, na której będą one umieszczone to: www.dehondocs.it. Będzie ona obsługiwana w języku francuskim. Prace nad nową publikacją pism Założyciela są bardzo zaawansowane. Chodzi tutaj nie tylko o udostępnienie pism, ale także upublicznienie online zdigitalizowanych manuskryptów, wszystkiego, co zostało napisane przez o. Dehona. Kryterium tej publikacji jest ułatwienie lektury pism i pomoc w pracy badawczej nad tymi tekstami. Publikacja online tekstów o. Dehona stawia także pytanie o dalszą formę pracy Centrum Studiów Dehoniańskich.

Ks. John van den Hengel przedstawił stan przygotowań do przyszłej Kapituły Generalnej, której tematem będzie: Miłosierni, we wspólnocie, z ubogimi. Podsumowując prace ostatnich kilku dni, podziękował komisji przygotowawczej i wszystkim uczestnikom za zaangażowanie w dobry przebieg tego wydarzenia. Ostatnim punktem seminarium była Msza święta, której przewodniczył ks. Fernando Rodrigues Garrapucho.

ks. Leszek Poleszak SCJ